

Beste familieleden,

Het raadsel omtrent de vermeende adellijke status van Willem Meester de Beurie is opgelost!

Zoals jullie weten heeft de caféhouder en sigarenfabrikant [Herman de Groot](#) (1889-1982) in zijn [herinneringen aan STRATUM rond de eeuwwisseling](#) het "Burrieke", zoals onze overgrootvader wel genoemd werd, uitvoerig beschreven (zie pagina 45 en 46). Hij zou een onwettig kind zijn van een gravin, die het kind tussen de burries van haar koets zou hebben gebaard. Deze geschiedenis, die de auteur wel aannemelijk toescheen, was hem aan de bar toevertrouwd door een cafébezoeker, die het verhaal rechtstreeks van de koetsier zou hebben vernomen.

Als de Groot het verhaal al niet zelf bedacht heeft, dan moet zijn cafébezoeker wel hebben beschikt over een rijke fantasie. Waarschijnlijk heeft hij het verhaal ter plaatse verzonnen. Want wat is het geval?

Een medewerker van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven ([RHCE](#)) heeft me de akte van bekendheid van Willem Meester de Beurie doen toekomen, zowel digitaal als per post.

RHCE beschikt namelijk over een kopie van het originele document, dat wordt bewaard in Den Bosch. Deze [kopie](#) is erg slecht, zodat het me enige moeite heeft gekost de tekst te ontcijferen; het [resultaat](#) mag er echter zijn (zie ook de bijlage)!

In de akte wordt door Willem verklaard, dat Anna Maria Meester de Beurie zijn biologische moeder is en dat de vader onbekend is. Er staat onder andere ook in dat hij geboren is te Someren op 28 september 1852 (zijn moeder was toen 25 jaar oud).

Hier doet zich dus het bijzondere geval voor, dat het kind de familienaam van de moeder krijgt in plaats van die van de vader. Willem's naam zou dan eigenlijk Meesterburrie behoren te zijn, tenminste volgens de geboorteakten van [Anna Maria](#), die van haar broers en zussen en de [huwelijksakte](#) van haar vader (de laatste wordt Meester Burrie genoemd bij zijn [doop](#)).

De naam Meester de Beurie zien we voor het eerst verschijnen in de genoemde akte van bekendheid en een [certificaat](#) van de Nationale Militie, beide afgegeven in december 1881, enkele maanden vóór Willem's huwelijk. Uit deze akten is deze naamsvariant in zijn huwelijksakte overgenomen en ook weer gebruikt bij de diverse akten van de dochters.

In zijn [overlijdensakte](#) is trouwens weer een andere variant gebruikt, namelijk Meester de Burrie.

[Anna Maria](#) is gewoon de dochter van de timmerman [Henricus Meesterburrie](#) uit Someren, dus allerminst van adel. Maar over onze betovergrootmoeder valt nog wel wat meer te zeggen, want de wederwaardigheden van haar familie zijn niet oninteressant.

[Willem](#) blijkt niet Anna Maria's enige onwettige kind te zijn. Toen hij 8 jaar was kreeg hij er namelijk een broertje bij. Van deze Gerard was de vader ook onbekend, hoewel zijn moeder inmiddels al 34 jaar oud was. Of Gerard zijn volle broer was of een halfbroer weten we niet, want de vaders zijn onbekend. Lang plezier heeft hij er in ieder geval niet van gehad, want Gerard [stierf](#) al op 5-jarige leeftijd.

Van Gerard weten we, dat hij is geboren op Heide 257 te Someren ten huize van Anna Maria's oudste broer [Jan Meesterburrie](#) (1819-1886) en in diens bijzijn, zoals in de [akte](#) staat vermeld. Het is niet onwaarschijnlijk dat Willem ook in dit huis is geboren.

Tot aan haar huwelijk werkte Anna Maria als dienstmeid, aanvankelijk bij notaris [van Riet](#), wonende aan de [Grote Speelheuvel](#) 79 te Someren, later ook bij [Antonie Boerekamp](#), bouwman (landbouwer) en in Helmond bij de landbouwer [Jacobus Berkers](#).

In oktober 1866, drie maanden nadat Gerard was overleden, [trouwde](#) Anna Maria Meesterburrie op 39-jarige leeftijd met de eveneens uit Someren afkomstige landbouwer/arbeider [Peter Lemmen](#).

De 37 jaar oude Lemmen was al twee keer eerder getrouwd geweest en bracht van zijn eerste vrouw twee zoons en een dochter mee. Deze vrouw, Johanna Maria Martens was in 1863 samen met hun zevende kind in het kraambed gestorven, nog net geen 38 jaar oud. Terwijl het gezin al eerder het verlies had moeten verwerken van een doodgeboren dochter, twee doodgeboren zoons en een twee maanden oude dochter.

Ook met zijn tweede vrouw Josina Verhoijzen had Peter Lemmen nog een zoon Johannes en een dochter Maria, maar deze zijn beiden maar een half jaar oud geworden. De dood van dochter Maria in 1866 heeft Josina zelf niet meer meegemaakt, want drie maanden eerder overleed ze op 33-jarige leeftijd, amper 2½ jaar getrouwd. Navrant is bovendien dat het overlijden van Maria precies viel op de huwelijksdag van Peter Lemmen en zijn derde vrouw.

Vóór haar trouwen had Josina overigens al een onwettige zoon Peter, die maar 5 maanden oud geworden is. Zo trad ze in de voetsporen van haar moeder Johanna Maria Verhoijzen, want Josina zelf was ook een onwettig kind en kreeg daarom haar moeder's achternaam.

Ondanks het vele verdriet dat hem ten deel is gevallen (2 echtgenotes en 6 kinderen overleden in 12 jaar tijd), liet Peter Lemmen als weduwnaar de moed niet zakken, want in beide gevallen is hij binnen enkele maanden weer hertrouwd.

Willem's leven was dus allesbehalve saai, want na zijn moeder's huwelijk trok hij op 14-jarige leeftijd in bij stiefvader Peter Lemmen in het huis op Heide 126 te Someren. Het gezin bestond nu uit 6 personen, inclusief twee stiefbroers en een stiefzuster. Hendrikus, de oudste stiefbroer was 11 jaar, zijn naamgenoot Wilhelmus 10 jaar en stiefzusje Matthia 5 jaar. En daar bleef het niet bij!

Moeder Anna Maria wilde nog wel wat meer eigen kinderen, dus werd het gezin in 1869 uitgebreid met Willem's halfzus [Francina](#) en in 1871 met halfbroer [Johannes](#). Helaas stierf Matthia een half jaar na de geboorte van Johannes op 10-jarige leeftijd, zodat Peter Lemmen inmiddels zijn zevende overleden kind te betreuren had. Willem was nu bijna 20 jaar.

Uit het bevolkingsregister weten we, dat Willem van maart 1874 tot februari 1876 in Lierop heeft gewoond op Hoolstraat 82 in het huis van de in 1818 in Mierlo geboren [Petronella Welten](#). Daarna is hij weer naar Someren vertrokken.

Toen onze overgrootvader op 29-jarige leeftijd wilde gaan trouwen met [Hendrika van Moorsel](#) woonde hij inmiddels in Tongelre en was werkzaam als dienstknecht (arbeider). Hendrika, zijn even oude bruid, kwam uit Zesgehuchten en werkte als dienstmeid. Om de huwelijksakte te kunnen opmaken was o.a. een geboorteakte nodig en een certificaat waaruit bleek, dat hij aan zijn verplichting ten aanzien van de Nationale Militie had voldaan. Dit laatste was in orde, want er kon een [document](#) worden overlegd waarin stond, dat hij voor militaire dienst was vrijgesteld omdat hij te klein was.

Maar een akte van geboorte was er niet, omdat Anna Maria destijds had verzuimd aangifte van zijn geboorte te (laten) doen. Enkele maanden vóór zijn huwelijk heeft Willem zich verzekerd van vier personen die wilden getuigen, dat hij inderdaad de zoon was van Anna Maria Meesterburrie. Deze personen, allen van de leeftijd van zijn moeder of iets jonger, zijn samen met hem naar Helmond getogen om bij de kantonrechter een [akte van bekendheid](#) te laten opmaken. En wel gratis wegens onvermogen, zoals in de akte staat aangegeven.

Bij het [huwelijk](#) in februari 1882 te Tongelre waren moeder Anna Maria en schoonmoeder Everdina van Moorsel-Daniels aanwezig (schoonvader was al overleden). Beide echtelieden benevens de moeders van het bruidspaar hebben uit "ongeleerdheid" de huwelijksakte niet kunnen ondertekenen. Anna Maria was niet alleen incapabel de spelling van haar eigen familienaam in de akte te controleren maar blijkbaar was ze ook

niet goed bekend met haar eigen geboortedatum. In de bevolkingsregisters van Someren en Helmond wordt maar liefst vier keer de verkeerde geboortedatum 29 mei 1830 vermeld (of zou ze zich expres jonger hebben willen voordoen?). Omdat [deze datum](#) ook is gebruikt toen ze introk bij Peter Lemmen weten we, dat het om dezelfde persoon gaat.

Het echtpaar Meester de Beurie ging wonen in de [Treurenborg](#) te Stratum, een boerderij vlak bij het huidige [villapark](#) in Eindhoven (de Parklaan werd in 1906 verhard en voorzien van een trambaan; de [Treurenborgstraat](#) herinnert nog aan de boerderij).

Eind november 1883 verhuisde Willem en zijn vrouw naar [Gooren](#) in Tongelre (gelegen op het zuidelijk deel van de hedendaagse [TU-campus](#), niet ver van de Treurenborg), waar de dochters [Anna Maria](#) (1884) en [Everdina](#) (1885) geboren werden. Eind september 1887 nam het gezin opnieuw zijn [intrek](#) in de Treurenborg, waar tien dagen later onze grootmoeder [Wilhelmina](#) het levenslicht zag. Grootmoeder Anna Maria heeft de geboorte van haar kleinkinderen nog kunnen meemaken, want in 1891 [overleed](#) ze te Someren, 63 jaar oud.

In februari 1894 verhuisde het gezin naar zijn definitieve bestemming, de [boerderij](#) in de [nabijheid](#) van de Sint Joriskerk te Stratum (in het bevolkingsregister C130 genoemd).

Het jaar 1907 was een rampjaar voor Willem's gezin: in januari stierf [Hendrika](#) op 53-jarige leeftijd en een half jaar later zijn oudste dochter [Anna Maria](#), 23 jaar oud.

Kort daarop, eind februari 1908 verliet Everdina (Dien) het ouderlijk huis wegens haar [huwelijk](#) met Petrus Johannes (Piet) Karsmakers. Twee jaar later volgde Wilhelmina (Mina) haar voorbeeld en [trouwde](#) eind mei 1910 met Hendrikus (Driek) Karsmakers, onze opa. Willem Meester de Beurie raakte dus in drie jaar tijd zijn hele gezin "kwijt". Na 18 jaar als [alleenstaande](#) en 21 jaar als weduwnaar [overleed](#) Willem in 1928, 76 jaar oud.

De overige wetenswaardigheden over Willem Meester de Beurie zijn ons bekend via de verhalen van Herman de Groot en wellicht van onze oma Mina Karsmakers-Meester de Beurie, voor zover we die ons kunnen herinneren.

Het is ook interessant eens te kijken wie nu eigenlijk de stamvader is van de Meesterburries. Willem Meester de Beurie heeft niet alleen zijn vader maar ook zijn grootvader van moeder's kant niet gekend, want deze [overleed](#) ruim een jaar vóór Willem's geboorte. Dit is de reeds genoemde in Someren geboren timmerman [Henricus Meesterburrie](#) (1782-1851). Hij was [getrouwd](#) met Johanna Verspeek en had acht kinderen, waarvan er vier voor nageslacht hebben gezorgd, waaronder Anna Maria.

Henricus was op zijn beurt de oudste zoon van Johannes Meesterburrie (ook de varianten Meesterbury, Meester Burie, Meester Burrie, Meester Burry en Meesterburrie komen we bij Johannes tegen). Hij was [gehuwd](#) met een Somerse vrouw, de in 1759 gedoopte [Petronella Reinders](#).

Van deze Jan Meesterbury hebben we een [overlijdensakte](#) uit 1812 (zie ook de [getypte versie](#)), juist één jaar na de invoering van de [Burgelijke Stand](#) in Nederland onder het bewind van Napoleon. Het had dus niet veel gescheeld of we hadden over de afkomst van deze stamvader weinig of geen gegevens gehad (in de begrafenisboeken staan meestal veel minder gegevens genoteerd, vaak zelfs alleen maar de naam).

De overlijdensakte is in de Franse taal opgesteld en vermeldt dat de timmerman Jean Meesterburrie is geboren te Londen in Engeland en op 58-jarige leeftijd is overleden te Someren. Hij moet dus geboren zijn in het jaar 1753 of 1754. Ook is vermeld, dat zijn moeder Anna Prikken is, hoogstwaarschijnlijk ook een Somerse vrouw. In de begrafenisregisters van Someren vinden we de naam [Anneke Prikken](#), die in 1779 begaven is en ook Jenneke Reynder Prikken, overleden in 1770.

Het woord burrie (bury) in zijn naam suggereert echter, dat Jan's vader een Engelsman was.

Het zou best eens kunnen zijn, dat Jan Meesterburrie (1753/54-1812) degene is, die voor het eerst deze familienaam in Nederland heeft geïntroduceerd. En wel in Someren.

Als we verder willen spitten in het verleden (bijvoorbeeld om Jan's geboortegegevens te achterhalen), dan zullen we moeten gaan kijken in de Londense archieven. Omdat er geruchten waren, dat Jan Meesterburrie of een van zijn voorvaders zou zijn begraven in de [Westminster Abbey](#), heb ik navraag gedaan bij de archivaris van deze beroemde kerk, toen we destijds in Londen op vakantie waren. Daar bleek, dat er nooit een Meesterburrie bijgezet is (of iemand met een daarop gelijkende naam). Het zou wel een hele eer geweest zijn, want in de Westminster Abbey zijn alleen hooggeplaatste of beroemde personen begraven.

Een overzicht van de stamboom van Meesterburrie is te vinden in het bijgevoegde bestand [Stamboom Meesterburrie.pdf](#). Alle hiervoor gebruikte geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten zijn in mijn bezit, inclusief de gegevens uit de doop-, trouw- en begrafenisboeken. Het bestand [Bevolkingsregister Meesterburrie.pdf](#) geeft een overzicht van de geraadpleegde pagina's uit de bevolkingsregisters van Someren, Lierop, Helmond, Tongelre en Stratum.

Eindhoven, december 2010,

Henk Karsmakers

henk@hkarsmakers.nl